

Розробила: Анастасія ВОЛОБУСВА, к. н. із соц. комунік., доцент, доцент кафедри історії журналістики, Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії журналістики

Григорівська Н.С.
(підпис) (прізвище та ім'я)

Протокол № ___ від « ___ » _____ 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією Інституту журналістики

Протокол від « 31 » серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії Вашт Анастасія ВОЛОБУСВА

Погоджено з науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 2 » 07 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії Червінська Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – дати студентам цілісне розуміння загальних тенденцій розвитку медіа з урахуванням гендерних особливостей, історичного минулого та критичне осмислення всіх процесів і явищ, пов'язаних із сучасним мас-медійним поступом.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *вміти* працювати з фактами, читати журналістські публікації та формулювати ідеї українською та англійською мовою;

2. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації англійською мовою; дискутувати, представити і обговорювати власну позицію обраної актуальної проблеми.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна відноситься до вибіркових дисциплін із Переліку 5 і зорієнтована на підготовку фахівців і фахівчинь, які цікавляться проблемами гендерного дослідження соціуму, знаходження гендерного балансу в українських мас-медіа, аналізу жіночої преси та впливу жіночого руху та феміністичної критики на формування різноманіття дискурсів у мас медіа та суспільстві. Формат роботи – колоквиум, який поєднує в собі дискусію, лекції, практичні завдання, є адекватним студентам магістратури. Викладання та навчання українською та англійською мовою для посилення професійної мовної спроможності магістрів, збагачення їх професійного академічного словника в медійній термінології, розвиток навичок написання матеріалів, підготовки та проведення презентацій.

4. Завдання (навчальні цілі):

- визначити і порівняти основну тематику й проблематику українських та зарубіжних медіа на різних етапах їхнього розвитку відповідно до дотримання/не дотримання гендерного балансу;
- визначити вплив вітчизняних та зарубіжних ЗМІ на розвиток суспільства впродовж кінця ХХ та поч. ХХІ століть;
- покращити навички академічної дискусії та презентації, вміння порівняльного аналізу проблем у соціальних комунікаціях.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та порогові критерії оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати особливості гендерної культури сучасних суспільств, які продукуються та транслюються через масмедіа	лекція, самостійна робота	контрольна робота	10
1.2	Знати тенденції розвитку медіа з урахуванням гендерних особливостей	самостійна робота	контрольна робота	10
2.1	Вміти працювати з соціальною інформацією, даними соціологічних досліджень, матеріалами масмедій	самостійна робота	письмова робота, контрольна робота	10
2.2	Вміти виявляти, аналізувати та інтерпретувати актуальні соціальні проблеми розвитку суспільства	самостійна робота	письмова робота, підсумкова робота	10
2.3	Вміти обгрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки	самостійна робота	письмова робота	10
2.4	Вміти використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології при професійному спілкуванні; обміні інформацією; зборі, аналізі, обробці та інтерпретації даних й візуальному представленні результатів наукової діяльності	самостійна робота	письмова робота	10

3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами	самостійна робота	письмова робота, підсумкова робота	20
4.1	Демонструвати навички самостійної дослідницької роботи, опанування новими знаннями	самостійна робота	підсумкова робота	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)							
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
PR01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.	+	+			+	+	+	+
PR08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	+		+	+		+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Самостійна письмова робота (PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH2.4, PH3.1, PH 4.1) – 30 балів \ 18 балів.
2. Контрольна робота (PH1.1, PH1.2, PH2.1) – 15 балів \ 9 балів.
3. Підсумкова робота (PH2.1, PH2.2, PH3.1, PH 4.1) – 15 балів \ 9 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі іспиту. Мінімум 24 бали, максимум 40 балів, оцінюються PH1.1, PH2.1, PH2.2, PH2.3.

- умови допуску до іспиту: для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для отримання допуску до іспиту обов'язково подати підсумкову роботу.

7.2 Організація оцінювання:

1. Самостійна письмова робота за темами 1-5 – після теми 5.
2. Контрольна робота за темами 6-10 – після теми 10.
3. Підсумкова робота за темами 1-10 – після теми 10.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин	
		Лекцій	Самостійна робота
1. Місце жіночих медіа у загальній системі ЗМК в Україні та світі			
1	Система жіночих медіа останніх років: досвід і перспективи	2	6
2	Визначні українські, європейські та американські жінки на журналістській ниві	-	6
3	Співпраця чоловіків і жіноку в творенні демократичного, цивілізованого суспільства. Роль медіа	-	6
4	Рівність прав і «нерівність» можливостей	-	6
5.	Жіночі і чоловічі образи у рекламній продукції, їх створення та подолання	-	6
	Самостійна письмова робота	-	10
2. Гендерний паритет у системі міжнародних зв'язків			
6.	Жіночі медійні організації та ініціативи у світі, Європі, Україні	-	5
7.	Чи «жіноча» професія журналістика? Діяльність журналісток у «гарячих точках»	-	8
8.	Осмилення проблеми «Жінка і війна» в українській та закордонній пресі	-	5
9	«Гендерлект» та гендерно-чутлива мова в медіа	-	5
10	Формування гендерної свідомості та культури в українському суспільстві третього тисячоліття засобами ЗМК. Глобалізація та розвиток у XXI ст.	-	5
	Контрольна робота	-	20
	ВСЬОГО	2	88

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 2 год.

Самостійна робота – 88 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна (Базова)

1. Гендер для медій: підруч. із гендерної теорії для ж-ки та інших соціогуманіт. спец. / за ред. М. Маєрчик (голова редкол.), О. Плахотнік, Г. Ярманової. Київ, 2013. 218 с.
2. Гендерні медійні практики: навч. посіб. з гендерної рівності та недискримінації для студ. вишів / заг. ред. С. Штурхецький. Київ, 2014. 206 с.
3. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ: Основи, 2017. 256 с.
4. Сидоренко Н. М., Волобуєва А. М., Остапенко Н. Ф. Гендерні ресурси сучасних мас-медіа: навч. посіб. Київ, 2012. 111 с.

Додаткова:

1. Гендерні ресурси українських мас-медіа: ціна і якість: практ. посіб. для ж-тів та працівників ЗМІ/ Н. М.Сидоренко, М. М.Скорик, та ін.; ред.-упоряд. Н.М.Сидоренко. Київ: «К.І.С.», 2004. 76 с.
2. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві / колектив. моногр. Київ, 2007. 144 с.
3. Гендерный ликбез: брошюра / под. ред. Е. Минчени, О. Сасункевич. Вильнюс: Белорусский дом прав человека, 2013. 224 с.

4. Гендерний погляд: посіб. для журналістів-практиків / ред. М. І. Сухомлин. Харків: КРОНА, 2009. 160 с.
5. Гендерний погляд – 2: посіб. для журналістів-практиків / ред. М. І. Сухомлин. – Харків: ТМ «Наклейко», 2010. 200 с.
6. Глосарій основних гендерних понять. Женєва: Міжнародна організація праці, 2007. 11 с.
7. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь. Аналітичний звіт за результатами роботи шести фокус-груп за участю жінок – депутаток та кандидаток в депутати обласних, міських та районних рад / Скорик М.М. Київ: ТОВ «ІТЕМ ЛГД», 2014. 64 с.
8. Жінки і чоловіки в Україні: статист. зб. Київ, Державний комітет статистики України, 2011. 110 с.
9. Журналістська етика: посіб. для підготовки до держ. іспиту [Текст] / авт. кол. за ред. В. П. Мостового та В. В. Різуна. Київ, ТзОВ «ЗН УА», 2014. 224 с.
10. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. Київ: Рада Європи, «К.І.С.», 2011. 196 с. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с.
11. Котова-Олійник С., Стельмах Б., Ярош О. Гендерна абетка для українських медіа: посіб. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2013. 50 с.
12. Марценюк Т. Гендер для всіх: виклики стереотипам. Київ, 2017. 256 с.
13. Основи гендерного аналізу [Текст] : навч. посіб. / Проект розроблення та впровадж. публ. політики (PRISM) ; уклад. О. Рудік. Київ: К.І.С., 2013. 112 с.
14. Репрезентація гендерних ідентичностей в українських регіональних ЗМІ. Звіт за результатами контент-аналізу друкованих та електронних ЗМІ підготовлений Академією Української Преси для Програми У-Медіа Інтерньюз Нетворк. Київ, Листопад 2013 року. 71 с.
15. Ресурси Інтернет для жінок Київ: Український жіночий Фонд, 2013. 120 с
16. Розширення прав та можливостей жінок з метою посилення політичних партій: посіб. з передової практики щодо сприяння участі жінок у політ. житті. Київ: ПРООН, 2011. 59 с.
17. Стандарти недискримінаційної реклами за ознакою статі: українська практика та міжнародний досвід: моногр. / за заг. ред. Лилик І. В. Київ, 2011. 88 с.

10. Додаткові ресурси:

- Гендерний інформаційно-аналітичний центр «Крона» // <http://krona.org.ua/>
- Детектор медіа // <http://detector.media/>
- Жіночий консорціум України // <http://wcu-network.org.ua/ua/>
- Кампанія проти сексизму // <http://povaha.org.ua/>
- Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна» // <http://la-strada.org.ua/>
- Музей жіночої та гендерної історії // <http://gender.at.ua/>
- Підтримка впровадження національного гендерного механізму. Національний гендерний механізм // <http://gender.undp.org.ua/>
- Український Жіночий Фонд // <http://www.uwf.kiev.ua/>
- Центр інформації про права людини // <https://humanrights.org.ua/>